

Tantárgy neve:	Resztoratív igazságszolgáltatás, közvetítői eljárás
Tárgyfelelős:	Dr. Villám Péter
Felelős szervezet neve: <i>konkrét tanszék, intézet stb.</i>	JÁK Büntető Anyagi, Eljárási és Végrehajtási Jogi Tanszék
A tantárgy besorolása: <i>(kötelező, kötelezően választható, szabadon választható)</i>	szabadon választható
A tantárgy tantervi helye: <i>(szint – hányadik félév)</i>	5
Előfeltétel:	Előhallgatási kötelezettség: -
Oktatás nyelve:	magyar
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	<i>A büntetőeljárásban alkalmazható diverziós eljárások összehasonlítása, a közvetítői eljárás jogszabályi környezetének bemutatása. A közvetítői eljárásban alkalmazható resztoratív módszerek feltárása.</i>
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	Európában különböző módon illesztették be a resztoratív (helyreállító) szemléletet a jogrendszerekbe és a joggyakorlatba. A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a helyreállító igazságszolgáltatás beágyazott, részben beágyazott, illetve a független rendszereivel. A keresztény teológia és kultúra és egyházjog ugyancsak ismeri a konszenzuseresés ezen formáit, amelyek Biblikus alapokhoz vezethetőek vissza. A magyar jogrendszer és igazságszolgáltatás többféle módszert tesz alkalmazhatóvá, jelenleg a Magyarországi gyakorlatban leginkább a mediáció (közvetítés) módszertana honosodott meg a közvetítői eljárások tekintetében. A hallgatók megismerkedhetnek elsősorban a büntetőeljárásban alkalmazott közvetítői eljárás jogi környezetével és gyakorlatával, valamint a pártfogó felügyelet feladatkörébe tartozó közvetítői eljárás, közérdekű munkabüntetés, jóvátételi munka intézkedés resztoratív jellegével. Az eljárási alkalmazásra az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának, mediáció tárgyában elfogadott R (99) 19. számú ajánlása teremtett lehetőséget. A képzés során bemutatásra kerülnek a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény alkalmazandó rendelkezései, melyek meglehetősen tágan szabályozzák a közvetítői eljárást. A képzés során - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C törvény 29. § <i>tevékeny megbánás jogintézmény,</i>

	- a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény, - a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, - a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, - a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény, - A Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet közvetítői eljárásra vonatkozó rendelkezéseit ismertetjük és hasonlítjuk össze. Elemezzük az eljárás szereplőire vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, különösen a sértett jogállására vonatkozóan. (Európai Unió Tanácsának kerethatározata a sértett büntetőeljárásban elfoglalt jogállásáról szóló 2001/220/IB határozat) A tevékeny megbánás anyagi jogi szabálya, valamint a jóvátétel fogalmával és annak tartalmával kapcsolatosan megvizsgáljuk az ide vonatkozó Kúriai határozatokat (3/2007. BK vélemény a 2012. évi C. törvény és az 1998. évi XIX. törvény közvetítői eljárásra vonatkozó egyes rendelkezései értelmezéséről). Tartalmi elemek: jogágak szerinti helyreállító szemlélet bemutatása; igazságszolgáltatás hivatásos és laikus szereplői; büntetőeljárás resztoratív szabályai; alternatív és helyreállító büntetés-végrehajtás gyakorlata.
Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	Tárgyalástechnika, mediáció módszertana
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	BÉRCES Viktor: <i>A resztoratív igazságszolgáltatási koncepció érvényesülésének lehetőségei büntetőügyekben – különös tekintettel a mediációra és annak hazai szabályozására.</i> Iustum Aequum Salutare V. 2009/3. ÉLIÁS Eszter; GYENGÉNÉ NAGY Márta; JELES Judit; KISS Károly; KÖRÖS András; KRÉMER András: <i>A bírósági közvetítésről – Mindenkinék.</i> Budapest, HVG-ORAC, 2016. VILLÁM Péter: <i>A vitarendezés kánona, Bölcséleti bevezetés a mediáció erkölcsi és jogi természetébe. PPKE BTK, Egyetemi jegyzet, Budapest, 2023.</i> ISBN 978-963-308-482-3., 2020. Villám Péter: <i>Mediáció, egyezség, metajurisztika, új megközelítések a nem peres jogvitákban.</i> Egyetemi jegyzet, Budapest, 2025. ISBN 978-963-308-533-2 Órai jegyzetek.
A 2-4 legfontosabb ajánlott felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	LOVAS Zsuzsa, HERCZOG Mária: <i>A mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés.</i> Wolters Kluwer, Budapest, 2019. GÖRGÉNYI Ilona: <i>Kártalanítás vagy jóvátétel.</i> Magyar Kriminológiai Társaság, Kriminológiai Közlemények, 1993/48. NAGY Ferenc: <i>Jóvátétel - mint a konfliktusfeloldó büntető igazságszolgáltatás egyik formája.</i> Magyar Kriminológiai Társaság, Kriminológiai Közlemények 1993/48. KERTÉSZ Tibor: <i>A büntetőügyekben alkalmazott mediáció a mediátor szemszögéből.</i> Országos Kriminológiai Intézet, Kriminológiai Közlemények, 2010/67.

Az alkalmazott oktatási módszerek:	hagyományos frontális oktatás, vizuális szemléltetőeszközök használatával
Az értékelés módja:	beszámoló (háromfokozatú)
Az értékelés kritériuma:	Szóbeli vagy írásbeli vizsga a félév folyamán elsajátított tananyagból és az önállóan feldolgozott kötelező irodalomból.
Miként járul hozzá a tantárgy a KKK-ban megjelölt kompetenciaelemek megszerzéséhez. Mutassa be a tantárgyleírásban, hogy a KKK-ban megjelölt kompetenciaelemek miként teljesülnek/teljesíthetők (nem a KKK kompetencia-elemeinek másolását kérjük).	a) tudása T1,3,5,8,9,14,16. b) képességei K6,10,11,12,17,19,27,28 c) attitűdje A1,2,3,4,5,6,7,8,15.17 d) autonómiája és felelőssége F1,2,3,5,7.
Tantárgy oktatásában részt vevő oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): <i>Nem, vagy nem feltétlenül azonos a tárgyfelelős oktatóval (tárgyjegyző, gyakorlati kurzusok oktatói)</i>	Dr. Villám Péter

Name of the course:	Restorative justice, mediation procedure
Level:¹	5
Prerequisites:²	-
Requirement type:³	Evaluation according to the three-scale grading
Credit:⁴	2
Responsible department:	Büntet Anyagi, Eljárási és Végrehajtási Jogi Tanszék
Name of the lecturer:	Dr. Villám Péter
Aim of the course:⁵	Presentation of the legal framework of diversion procedures applicable in criminal proceedings, including the mediation procedure. Exploration of the restorative methods that may be applied within mediation. Mediation in criminal cases was introduced into the Hungarian legal system with effect from 1 January 2007.
Outline of the course:⁶	
Testing and evaluation:⁷	Attendance and active participation in the lectures and holding an presentation. Three-scale grade: evaluation according to the three-scale grading scheme: excellent (5), satisfactory (3), fail (1)

¹ **Level:** 1-10: the semester in which the course shall be announced according to the curriculum, or in which it is recommended for students to attend.

² **Prerequisites:** optional. E.g. preconditioned subject(s), subjects to be concurrently signed up; a minimum number of credits completed.

³ **Requirement type:** in case of elective course-units („kötvál”): „Mid-term grade (in five-grade system)”; in case of optional course units („szabvál”): „Written assignment (in three-grade system)”.

⁴ **Credit:** 2 credits both in case of elective course-units („kötvál”) and optional course units („szabvál”).

⁵ **Aim of the course:** this is to be outlined in accordance with the qualification requirements. For the Law Master qualification requirements please study *Decree No. 18/2016. (VIII. 5.) EMMI*, Annex 4, Chapter V./2., 7.1.1. and 8.1.1.

⁶ **Outline of the course:** please specify at least 10-12 thematic items. Please don't assign concrete dates to the different items, but mark them with numbers!

⁷ **Testing and evaluation:** please define how students will be examined and evaluated. Oral exam, written exam or combined exam? Are there any mid-semester requirements to be fulfilled? Is the absence from class sanctioned (and if yes, how)? Are there any partial qualifications?

Course materials:⁸	The course introduces students to the theoretical foundations, legal frameworks, and practical applications of restorative justice in Europe. It presents the various ways in which restorative (reparative) approaches have been incorporated into European legal systems—fully embedded, partially embedded, or functioning as independent structures. Students will gain insight into the historical, theological, and cultural roots of restorative practices, including their presence in Christian theology and canon law. The course provides an overview of the restorative mechanisms available within the Hungarian legal system, with particular emphasis on mediation as practiced in contemporary Hungarian criminal justice. Students will examine the legal environment governing mediation in criminal proceedings, the restorative elements of measures carried out within the probation service (mediation, community service, reparative work), and the European standards enabling these procedures, particularly Council of Europe Recommendation No. R (99) 19 on mediation in penal matters.
---	--

⁸ **Course materials:** compulsory (and recommended) course materials.